

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Nonnulla alia circa assumptionem humanitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

divina, etiam unita in eodem supposito adhuc distinguuntur, ergo, &c. Contra secundò: Christus enim esset duarum substantiarum; sicut enim ob duas humanitates eadem Personarum unitas essent duo homines, & si assumeret naturam humanam & Angelicam, esset homo & Angelus realiter distincti, ita cum hic sint in eadem Persona unita duarum naturarum magis inter se differentes, quam duarum humanitates, aut natura humana & Angelica, nempe humana & divina, erit Christus duo viventes, & duarum substantiarum.

XII.
In prædicto
casu esset
unus tan-
tum homo.

Ad questionem itaque respondetur, in eo casu fore unum tantum hominem: ita D. Thomas hic, questione 3. art. 7. ubi contrarium, quod in distinctionibus docuerat retractat, Gabriel, Caietanus, Ferrara, & Thomista communiter, Suarez hic, Disp. 13. sect. 3. nude si humanitas Christi dimissa à Verbo assumeretur ab alia persona esset ibi simpliciter alius homo: ratio utriusque est quam proximè insinuavimus, quòd nimirum propositio verificetur secundum rectum, cum ergo hic esset diversum suppositum quod importatur in recto, essent diversa concreta, utpote quorum unitas & pluralitas desumitur ex eo quod affertur in recto.

SECTIO QUINTA.

Nonnulla alia circa assumptionem humanitatis.

I.
Si tres Per-
sona divine
assumerent
eandem natu-
ram humanam,
esset ne unus,
an tres ho-
mines.

QUÆRES quartò: Utrum è contra si tres Personarum divinarum assumerent eandem naturam humanam essent tres, an unus homo? Pater Suarez Sect. 2. & alii aiunt, tres Personarum divinas in eo casu futuras unum hominem, sicut sunt unus Deus quia terminant eandem naturam divinam, & videtur mens S. Thomæ quest. 3. art. 6. quem tamen Caietanus, & Medina interpretantur ut loquatur, non simpliciter, sed secundum quid, nempe fore unum hominem quoad naturam. Dico itaque probabiliter videri in eo casu futuros tres homines, ita Caietanus, Medina, Hurtado Disput. II. Metaphysicæ, num. 96. Ratio est, quia hic suppositum importatur in recto, cum ergo sint tria recta, essent tria concreta subsistentia, & tres homines.

II.
Dices: Tres
personali-
tates termi-
nantes natu-
ram divi-
nam non
faciunt tres
Deos, Ergo
neque hic
tres homi-
nes.

Quæres quintò: Cur in hoc casu essent potius tres homines ob tres Personalitates divinas terminantes eandem naturam humanam, quam tres Dei ob easdem tres personalitates, terminantes eandem naturam divinam. Marsilius apud Vasquez primâ parte, Disp. 155. cap. 2. ait si nomen Deus personaliter sumatur, posse dici esse tres Deos, usum tamen Ecclesiæ obstare quo minus eo modo sumatur vox Deus, sed solum essentialiter, ac proinde dici non debere tres Deos, ne videamur ponere in divinis tres essentialitates, seu naturas. Sed maximè displicet hæc sententia, nec in ullo sensu Catholico admitti unquam debet esse plures quam unum Deum, cum Scriptura sacra & Concilia id semper doceant, & contrarium damnant.

III.
Diversi hæc
in parte di-
versimodè
loquuntur.

Varii hæc in re sunt dicendi modi, quos omnes referre & longum esset, & confusionis plus adferret, quam utilitatis. Iis ergo omissis, generatim pro nominibus concretis substantivis (adjectiva enim multiplicantur ad multiplicationem solius subjecti, non formæ, unde homo

callens plures artes est unius artifex, &c.) hæc videtur statui posse regula, nempe ut tam unitas, quam pluralitas horum nominum desumatur, ab eo quod importatur in recto, sive illud suppositum sit, sive forma. Hoc insinuare videtur P. Vasquez primâ parte, Disp. 155. cap. 4. fine, & optimè explicat Pater Hurtado citatus. Probatur, nomen siquidem numerale directè & per se cadit super id quod importatur in recto, ac proinde pro multiplicatione illius tantum, multiplicationem accipiunt hæc nomina concreta.

Hoc ergo generatim dicto, ad particularia descendendo asserimus cum Patre Hurtado, citato, Molina primâ parte, quest. 28. art. 2. d. 6. & aliis, id quod in divinis importatur in recto in nominibus concretis substantivis, esse formam, nomina ergo relativa in divinis important personalitatem, tanquam formam in recto, naturam in obliquo, nomina verò substantiva absoluta naturam seu prædicata absoluta in recto, personalitates in obliquo, sicque sunt tres personæ & unus Deus, quia ad multiplicationem nominis requiritur multiplicatio recti, quod si non multiplicetur, quantumcunque multiplicentur obliqua, res non censetur multiplicari, sicut paries habens tres albedines non est nisi unum album. Ratio hujus varietatis in divinis est, quia cum ibi natura & suppositum æqualem in re dicant independentiam, possunt tanquam res per se stantes mutuo significari in recto, sicque dantur diversa nomina, illa nunc uno nunc alio modo importantia. Hinc etiam Pater & Filius sunt unus spirator respectu Spiritus Sancti, quia spirator importat vim spirativam in recto & personalitates in obliquo.

IV.
Ibid in di-
vinis, quod
in concretis
substantivis
importatur
in recto, est
forma.

In humanis verò aliter res se habet, cum enim suppositum creatum, seu subsistentia sit res valde imperfecta, & vel modus, vel modo non abstrahibilis, nec sit subjectum, nec per se stans instat subjecti, non potest recipere denominationem à naturâ; nec enim potest natura humana aut Angelica intelligi per modum adjacentis respectu subsistentiæ creatæ, præsertim cum semper in creatis natura sit subjectum respectu subsistentiæ, quæ illi verè inhæret, & ab eâ sustentatur. Unde in divinis Persona dicit subsistentiam in recto, naturam in obliquo, è contra in creatis naturam importat in recto, in obliquo subsistentiam.

V.
Aliter res
se habet in
naturâ &
supposito
creato.

Homo itaque in purâ creaturâ dicit humanitatem in recto, personalitatem in obliquo, in Christo verò dicit in recto hypostasim, in obliquo humanitatem, ut in hac propositione, Deus est homo, videtur manifestum; sensus enim est, existit in humanitate, à qua denominatur homo, si autem homo, hic diceret in recto humanitatem, in obliquo suppositum, esset falsa propositio; Deus enim non est humanitas terminata supposito divino, est tamen realiter subsistens in naturâ humanâ, seu suppositum unitum humanitati. Nec refert hominem prout importat personalitatem, non eodem modo prædicari de nobis & Christo, ut supra etiam diximus, modò quoad naturam sit ejusdem rationis nobiscum, & hoc sensu similis nobis homo.

VI.
Vox homo
aliud signi-
ficat in purâ
creaturâ,
aliud in
Christo.

Hinc inferuntur reliqua, quæ hic desiderari possunt, nempe non esse in divinis tres omnipotentes, Increatos, Immenfos, substantivè, licet adjectivè sumpta multiplicentur illa nomina: cuius ratio est, quia quando substantivè sumuntur, suntque denominationes absolutæ conveniunt Deitati

VII.
Non sunt in
divinis tres
Omnipo-
tentes, In-
creati, Im-
mensi sub-
stantivè.

Tom. II.

Deitati secundum se, semperque ex modo significandi intelligitur in illis prædicationibus tanquam subiectum immediatum Deus, & dum dicitur *Vnus est Omnipotens, unus Immensus, &c.* sensus est, *Vnus est Deus Omnipotens, Deus Immensus, &c.* quod etiam dici debet de hac voce *Creator*; eã enim de causã tantum est in divinis unus creator, licet actio creativa importari solum videatur in obliquo, quia immediatum prædicatum in eã propositione est Deus, non quidem nudè sumptus, sed vestitus, ut ita dicam, extrinsecè actione creativa, & sensus est, in divinis tres Personæ sunt unus tantum Creator, id est, unus tantum Deus creator.

VIII.

Varia combinationes tum in divinis, tum creatis discernuntur.

Hinc etiam resolvitur quid dicendum circa varias combinationes, quas imaginari quis facile posset in præsentia materiã. Una enim persona divina unita duabus humanitatibus esset unus homo, una verò persona creata unita iisdem essent duo homines, cum hic humanitates importentur in recto, ibi in obliquo. Si Verbum dimitteret hanc humanitatem, & Pater eam assumeret, esset alius homo; si verò hac dimissa Verbum aliam assumeret, esset idem homo, sicut est idem lucidum heri & hodie in hoc aere, quia licet lux mutetur, subiectum tamen quod in recto importa-

tur, manet idem. Ulterius, si quis fingat tres Personas divinas assumere tres naturas humanas, ita ut quavis persona terminet omnes illas naturas, erunt tres homines, quod etiam idem foret, si tres naturæ humanæ aut Angelicæ inter se penetratæ terminarentur à tribus subsistentiis creatis, ita ut quavis subsistentia terminaret omnes.

Tandem, casu quo ulla ex Personis divinis assumeret duas simul naturas creatas, specia aut genere distinctas, humanam scilicet & Angelicam, esset inter concreta illa communicatio idiomatum, ut notat Suarez hic in commentario articulo 7. contra Caietanum, sicque homine moriente Angelus moreretur, sicut nunc in Christo, moriente homine, Deus moritur per communicationem idiomatum, ad hoc autem parum refert identificatio Personæ divinæ cum divinã naturã; ideo enim solum contingit hæc communicatio in Christo, in concreto inter humanam naturam & divinam, quia eadem persona subsistit in duabus naturis, ergo cum hic idem contingeret, esset eadem communicatio; cum enim in hoc casu hic Angelus esset hic homo, sequitur manifestè hoc homine moriente, hunc etiam Angelum mori: & sic de cæteris.

IX.

Si Persona aliqua divina assumet naturam humanam & Angelicam, esse inter concreta communicatio idiomatum.

DISPUTATIO QUINQUAGESIMA.

De naturâ assumptâ ejusque partibus
& ordine assumptionis.

IN *Questione quartâ multa disputat Doctor Angelicus de naturâ quam Verbum assumpsit, de aptitudine scilicet & convenientiã ex parte illius ut assumeretur: in quintâ varia inquirat circa partes & potentias naturæ assumptæ: in sextâ demum de ordine assumptionis, querit utrum prius una pars assumpta fuerit quàm alia, utrum partes Verbo unitæ prius fuerint, quàm inter se, &c. quæ hic sigillatim sunt disputanda.*

SECTIO PRIMA.

Vtrum quævis substantia assumi possit à Verbo.

I.

Nil obstat quo minus natura Angelica assumatur à Verbo.

ALBERTUS in 3. Distinct. 2. art. 2. negat naturam Angelicam assumi posse ab aliquâ Personâ divinã. Ratio ipsius est, quod suppositum in Angelo non distinguatur à naturâ, cum ergo suppositum, seu subsistentia Angeli assumi nequeat, assumi etiam nequit natura, quæ à subsistentiã non distinguitur. Sed falsò asseritur subsistentiam in Angelo non distinguí ab ejus naturâ, quare ex hoc capite nil im-

pedit, quin naturâ Angelicã, vel Verbo, vel alteri Personæ divinæ hypostaticè uniatur, ut mox fusius ostendam numero tertio.

Dico primò: Posse quavis naturam humanam à Verbo assumi: hoc certum est contra Wiclephum asserentem non potuisse Verbum aliam assumere humanitatem, præter illam numero, quam de factò assumpsit; quod fortasse cum alio ipsius errore supra relato connexionem habet, quo dicebat non posse Deum facere aliud quàm quod de factò fecit. Cum ergo Christus fuerit similis nobis quoad humanitatem, nulla est vel probabilis ratio, cur quæcumque naturam humanam assumere non potuisset, æquè ac eam, quam assumpsit.

II.

Quævis etiam natura humana assumi potest à Verbo.

Dico